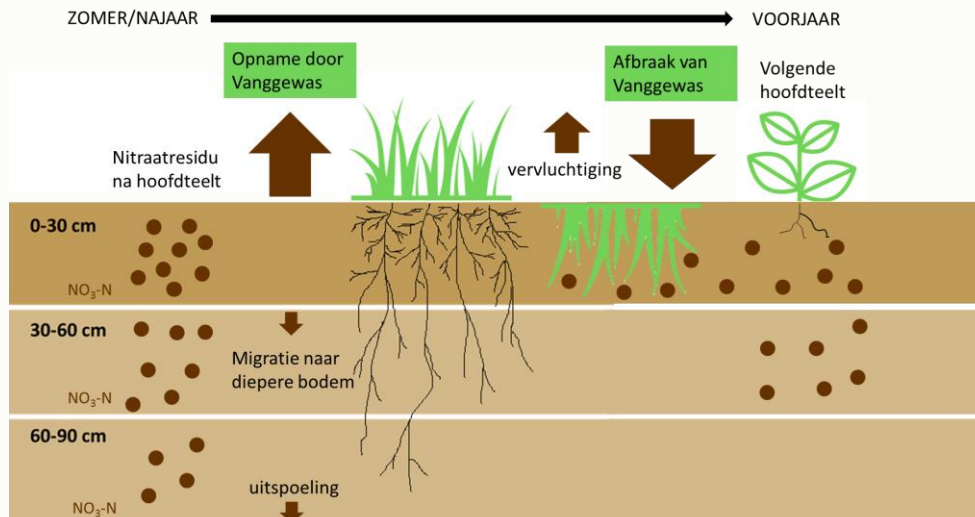

VANGGEWAS WORDT GROENBEMESTER

Een vanggewas neemt in het najaar stikstof op uit de bodem en voorkomt zo de uitspoeling hiervan. De opgenomen stikstof komt nadien weer vrij en kan voor de volgende teelt een deel van de stikstofbemesting vervangen.

N-dynamiek najaar → voorjaar

Inwerken van een vanggewas/groenbemester

Groenbemesters kunnen op verschillende manieren worden bewerkt en ingewerkt. De gekozen techniek kan o.a. afhangen van het type groenbemester, de ontwikkelde massa, het volggewas en de weersomstandigheden.

- Onderploegen
Wanneer de groenbemester wordt ondergeploegd is een goede verdeling van de groenbemester over de bouwlaag belangrijk. Zo kan de vertering van de groenbemester goed verlopen en wordt een inkuileffect vermeden. Bij een goed ontwikkelde groenbemester is vaak een voorbewerking nodig.

Inkuileffect:

Kan voorkomen wanneer een grote (natte) massa aan groenbemester wordt ondergeploegd. Er ontstaat dan een compacte, slecht verterende zure laag in de bodem die de wortelontwikkeling van het volggewas zal hinderen.

- Maaien of klepelen
Dit is een snelle manier om de groenbemester te verkleinen zodat de gewasresten goed gemengd kunnen worden met de grond. Deze techniek kan ook worden toegepast om zaadvorming te voorkomen.
- Rollen/kneuzen
Deze techniek kan toegepast worden voor hoge groenbemesters met licht verhoude stengels. Het voordeel t.o.v. maaien is dat dit sneller gaat en het brandstofverbruik hierdoor lager is.
- Schijveneggen
Met een schijveneg wordt de groenbemester verkleind en oppervlakkig ingewerkt. Deze techniek kan gebruikt worden als voorbewerking voor het ploegen bij een nog vitale groenbemester om het risico op een inkuileffect te verkleinen.

- Cultiveren
Een cultivator wordt voornamelijk gebruikt om de grond los te maken. Hiermee kan de groenbemester ook deels ingewerkt worden bij een niet te sterke ontwikkeling of na een voorbereiding met bijvoorbeeld een klepelmaaier.
- Frezen
Een freesbewerking kan bijvoorbeeld gebruikt worden om een grasgroenbemester los te maken en de zode voldoende te bewerken om het risico op hergroei te beperken. In andere gevallen is een freesbewerking meestal niet aangeraden aangezien dit een zeer intensieve bewerking is met een hoog brandstofverbruik.
- Chemisch
Een groenbemester kan ook chemisch vernietigd worden met een niet-selectieve herbicide. Het voordeel is dat zo ook onkruiden en opslagplanten vernietigd worden. Deze methode wordt echter best alleen ingezet indien echt noodzakelijk.

N vrijgave uit een vanggewas/groenbemester

Wanneer een groenbemester begint te verteren komen de opgenomen stikstof en andere nutriënten terug vrij. Het tijdstip waarop dit gebeurt hangt af van:

- ➔ De C/N verhouding van de groenbemester.
Hoe hoger de C/N verhouding van een groenbemester, hoe trager deze zal afbreken en hoe langzamer de stikstof terug zal vrijkomen. Doorgaans geldt voor de C/N verhouding:

Vlinderbloemige groenbesters < bladrijke groenbesters < grasachtige groenbesters

- ➔ Het moment van bewerken/onderwerken/bevriezen.
Bij het onderwerken of bevroren van een groenbemester in het najaar of de winter bestaat het risico dat de stikstof nog (deels) zal uitspoelen. Onderwerken in het voorjaar is daarom gunstiger. Echter, groenbesters met een hoge C/N verhouding moeten wel tijdig worden ondergewerkt omdat de stikstof hier traag vrijkomt en er ook stikstofimmobilisatie kan plaatsvinden kort na het inwerken!

N-livering uit groenbesters (kg N/ha). Bronnen: “Het documenteren en milieukundig bijstellen van het KNS en andere bemestingsadviesystemen in de tuinbouw met het oog op een ruimere toepassing in de tuinbouw zoals voorzien in het Actieprogramma 2011-2014” en “Groenbesters en nitraatresidu”.

soort groenbemester	lengte (cm)	N-livering bij onderwerken* in het:	
		najaar (kg/ha)	voorjaar (kg/ha)
Raaigrassen bv. Italiaans of Engels raaigras	≤ 15	0	15
	± 30	8	30
	≥ 45	15	45
Kruisbloemigen bv. Gele mosterd, Bladrammenas,...	≤ 40	8	15
	± 60	15	30
	≥ 90	20	45
Vlinderbloemigen bv. Rode of witte klaver, Wikke,...	≤ 20	15	25
	± 40	30	45
	≥ 60	40	60

*De N-livering bij onderwerken in het najaar is lager dan bij onderwerken in het voorjaar omdat een deel van de stikstof hier al terug in de bodem aanwezig is.